

Teoretické a praktické aspekty veřejných financí

XIII. ročník mezinárodní odborné konference

Vysoká škola ekonomická v Praze

11. - 12. 4. 2008

VŠE

Editorial

Dear readers,

In April 2008 the Department of Public Finance organizes the **XIIIth International Conference "Theoretical and Practical Aspects of Public Finance"**. Its Scientific and Organising Committees and Department of Public Finance of the University of Economics in Prague successfully invites to Prague outstanding scientists and in other spheres functioning people.

The Conference became this way not only regular event for Czech scientists but also the opportunity for creation of contacts with academics, other scientists, civil servants and other experts for the exchange of experience in broader extent.

We would like to heartily invite you to this Conference and we wish you a nice stay in Prague

On behalf of the Scientific and Organising Committees and Department of Public Finance of the University of Economics in Prague,

*Květa Kubátová,
Chair of the Conference Scientific Committee*

Obsah

Tematická oblast: Daňová politika

Beáta Blechová	Charakteristika přístupů používaných v EU pro hodnocení efektivního daňového zatížení příjmů korporací	3
Josef Březina	Porovnání výše zdanění vybraných paliv spotřební a ekologickou daní	4
Petr David	Úprava vybraného akcizu v Evropské unii	5
Lukáš Eisenwort	Vliv volebního cyklu a vládního uskupení na daně z příjmů	6
Jana Janoušková	Daňová zátěž zaměstnanců – superhrubá mzda	7
Stanislav Klazar	Redistribuční efekty zdanění spotřeby	8
Květa Kubátová	Daňová politika nových členských zemí Evropské unie – jsou zde typické znaky?	9
Kateřina Maková	Vybrané aspekty daňové reformy v České republice se zaměřením na daňové zatížení domácností	10
Danuše Nerudová	The impact of accession to EMU on the Czech Taxation System	11
Danuše Nerudová	Současná úprava nakládání se ztrátami v EU a návrh úpravy v systému CCCTB	12
Alena Paulíčková	Správa miestnych daní a miestneho poplatku v Slovenskej republike	13
Zdeněk Sadovský	Daňové souvislosti rozvoje vzdělávání v České republice	14
Pavel Svirák	Praktické dopady daňové reformy v roce 2008	15
Irena Szarowska	Vývoj daňové kvóty v České republice a Evropské unii	16
Jan Široký	Některé poznámky k vypovídací schopnosti pojmů „rovná daň“	17
Jana Tepperová	Vybrané fiskální aspekty mezinárodního pronájmu pracovní síly	18
Alena Vančurová	Daňové reformy ČR	19
Leoš Vítek	Změny institucionální struktury správy daní a poplatků k ochraně životního prostředí na administrativní náklady	20

Tematická oblast: Veřejné výdajové programy

Anton Čiernik	Špecifické postavenie operačného programu Doprava pri naplňaní strategického cieľa a Národného strategického referenčného rámca SR v programovom období 2007 - 2013	22
Petr Jiříček	Financování obnovitelných zdrojů energie a energetických úspor z evropských fondů	23
Juraj Nemec	Metódy odmeňovania a produktivita práce v zdravotníctve	24
Ivana Novosádová	Technická efektívnosť a odmeny zdravotníckeho personálu v zdravotníctve	25

František Ochrana	Hodnocení veřejných výdajů metodou stanovení koeficientu splnění výdajových cílů	26
Bohuslav Pernica	Plánování a investiční výdajové programy v odvětví obrany České republiky – spirála dějin nebo bludný kruh?	27
Emília Sičáková-Beblavá	'Transparentnosť' poskytovania dotácií obciam	28
Tematická oblast: Veřejné rozpočty		
Vratislav Izák	Primary balance, public debt and fiscal variables	30
Milan Jílek	Redistribuce prostřednictvím transferů územním rozpočtům mezi regiony ČR	31
Dušan Kozovský	Miera decentralizácie a rozpočty územných samospráv s aplikáciou na slovenské podmienky	32
Eva Marečková	Dopad nového daňového určení na rozpočty vybraných obcí Zlínského kraje	33
Lucie Sedmihradská	Analýza dopadu výdajů státního rozpočtu ČR na sociální péči a pomoc a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti	34
Petr Tománek	Vliv rozpočtového určení daní na hospodaření obcí	35
Petr Toth	Vývoj rozpočtového určení daní v ČR	36
Jana Weberová	Pojistné veřejného zdravotního pojištění v kontextu časového vývoje	37
Tematická oblast: Veřejné politiky a veřejné finance		
Olga Angelovská	Reflexe změn ve zdravotnictví v systému zdravotnických účtů	39
Miroslav Beblavý	Political consensus and sustainability of fiscally important liberal reforms	40
Jana Benešová	Úloha fiskální politiky v podpoře konkurenceschopnosti	41
Daniela Bruthansová	Možnosti spojení invalidního pojištění s nemocenským	42
Petra Dlouhá	Teorie lidského kapitálu a návratnost investice do vzdělání	43
Marie Dohnalová	Sociální ekonomika v České republice	44
Markéta Fantová	Jsou magistrátní města specifická v poskytování služeb?	45
Šumpíková		
Lubomír Grůň	Veřejné finance, rozpočty a daně jako součást studia práva v ČR a SR	46
Petr Háva	Péče o zdraví a spravedlnost	47
Miloš Hofreiter	Prístupy ku kvantifikácii vplyvu zabudovaných stabilizátorov	48
Míchal Jelínek	Hodnocení investičních pobídek v ČR	49
Marián Kristeľ	Public administration ICT in the Slovak republic	50
Rudolf Kubík	Vzdělání a dlouhodobý růst	51
Jan Mertl	Úloha a postavení veřejných financí v české zdravotní politice	52
Rajmund Mirdala	Pôsobenie vybraných aspektov fiškálnej politiky na ekonomický vývoj SR v modely SVAR	53

František Ochrana	Veřejné politiky: transformace veřejných potřeb na veřejné výdajové programy	54
Jana Soukopová	Efektivnost veřejných výdajů	55
Ingrid Šabíková	Implementácia akruálneho účtovníctva vo verejnej správe ako súčasť reformy riadenia verejných financií na Slovensku	56
Ján Šebo	Fiscal Policy Cooperation in EU: A literature review	57
Radim Valenčík	Reformy sociálních systémů a jejich hráči	58
Arnošt Veselý	Process of Problem Structuring in Public Policy	59
Tomáš Wroblowský	Vytěšňovací efekt v uzavřené ekonomice: Alternativní přístup	60

Vědecký výbor konference

předseda: **Květa Kubátová**, *Vysoká škola ekonomická v Praze*

členové: **Stephen J. Bailey**, *Glasgow Caledonian University, United Kingdom*

Bojka Hamerníková, *Vysoká škola finanční a správní*

František Ochrana, *Univerzita Karlova, Fakulta sociálních*

věd

Juraj Nemec, *Univerzita Mateja Béla, Banská Bystrica*

Václav Urbánek, *Vysoká škola ekonomická v Praze*

Alena Vančurová, *Vysoká škola ekonomická v Praze*

Pořadatel

Katedra veřejných financí
Fakulta financí a účetnictví
Vysoká škola ekonomická v Praze

Nám. W. Churchilla 4

130 67 Praha 3

<http://kvf.vse.cz>

Internetové stránky konference

<http://kvf.vse.cz/konference>

Tematická oblast: Daňová politika

Ing. Beáta BLECHOVÁ, Ph.D.

e-mail: blechova.beata@seznam.cz

adresa: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta
v Karviné, Univerzitní náměstí 1934/3, 733 40 Karviná

Charakteristika přístupů používaných v EU pro hodnocení efektivního daňového zatížení příjmů korporací

Statutární sazby daně z příjmů korporací nejsou vhodnými ukazateli pro porovnávání skutečného daňového zatížení různých společností, a to jak v rámci jednoho státu, tak i mezi státy. Proto jsou pro tyto účely používány tzv. efektivní korporátní sazby daně z příjmů, o kterých pojednává tento článek popisující tři základní přístupy používané v EU k určování efektivních korporátních daňových sazeb. Tyto přístupy využívají buď data o skutečnosti přejímána z účetnictví vedeného na celonárodní makro úrovni nebo na mikro úrovni jednotlivých společností a týkající se již realizovaných podnikatelských záměrů nebo hypotetická data týkající se plánovaných investičních záměrů těchto společností plánovaných do budoucna. V závěru tohoto článku jsou pak uvedeny hlavní rozdíly mezi těmito přístupy.

Klíčová slova: Statutární korporátní daňová sazba, efektivní korporátní daňová sazba, implicitní daňová sazba, metody zpětného makro a mikropohledu, metody dopředného mikropohledu, daňový klín, náklady na kapitál, efektivní marginální daňová sazba, efektivní průměrná daňová sazba.

Ing. Josef BŘEZINA, CSc.

e-mail: brezina@pef.czu.cz

adresa: Katedra obchodu a financí, ČZU v Praze, Kamýcká ul. 129, 165 21
Praha

Porovnání výše zdanění vybraných paliv spotřební a ekologickou daní

Příspěvek srovnává míru zdanění paliv pro spalovací motory spotřební daní z minerálních olejů se zdaněním paliv daní ze zemního plynu a daní z pevných paliv. Ve srovnání jsou zahrnuty minimální sazby, které požaduje Evropská unie a dále jsou uvedeny sazby zdanění v ČR v roce 2008. Pohled na výši zdanění je doplněn o návrh Ministerstva životního prostředí, který nebyl využit a počítal se zavedením ekologických daní od roku 2007. V porovnání míry zdanění je zahrnuto i zdanění elektřiny.

Klíčová slova: spotřební daně, ekologické daně, daň ze zemního plynu, daň z pevných paliv.

Ing. Petr DAVID, Ph.D.

e-mail: david@mendelu.cz

adresa: Zemědělská 1, 613 00, Brno

Úprava vybraného akcízu v Evropské unii

Výše a struktura daňového břemene ukládaného na cigarety je v posledních letech předmětem mnoha diskusí. V oblasti akcízu uloženého na cigarety v zemích Evropské unie vyvstává otázka, zda, a z jakých důvodů, je výhodnější využívat specifických sazeb daně, nebo sazeb daně ad valorem. Rozhodování mezi těmito dvěma sazbami závisí na cílech daňové politiky v té které zemi Evropské unie. Pohyby a změny v oblasti sazeb akcízu uvaleného na cigarety mohou vyvolat různé efekty. Sazbu akcízu lze využívat i jako ochrannou bariéru domácího trhu. To je, mimo jiné, také důvodem, proč Evropská unie ukládá jistá opatření ohledně výše a struktury zdaňování cigaret.

Klíčová slova: akcíz, cigarety, Evropská unie, sazba daně.

JEL: H21.

Ing. Lukáš EISENWORT

e-mail: ajzik@seznam.cz

adresa: Katedra veřejných financí, VŠE v Praze, Nám. W. Churchilla 4, 130 67
Praha

Vliv volebního cyklu a vládního uskupení na daně z příjmů

Práce se snaží nalézt souvislosti mezi politickým děním a příjmovými daněmi. Je založena na sledování dynamiky vývoje zvolených proměnných v politickém kontextu. Do zkoumání jsou zahrnuty podíly osobní důchodové daně, korporátní důchodové daně a sociálního pojistného na celkovém daňovém výběru. Dynamika vývoje je měřena pomocí bazických a klouzavých indexů jednotlivých proměnných. Politická situace je zachycována pomocí orientace hlavní politické strany vládního uskupení a průběhem volebního cyklu. Sledovaným obdobím jsou roky 1993 až 2006. Úvod práce zahrnuje obecné předpoklady, východiska a metodologii. Následuje empirická analýza a syntéza získaných údajů. Vyvrcholením je zkoumání jednotlivých proměnných ve světle politického dění. Jsou hledány souvislosti mezi vývojem jednotlivých příjmových daní a průběhem volebního cyklu a převažující orientací vládního uskupení.

Klíčová slova: politika, vládní uskupení, volební cyklus, daně z příjmů, sociální pojištění.

Ing. Jana JANOUŠKOVÁ, Ph.D.

e-mail: janouskova@opf.slu.cz

adresa: Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, Univerzitní nám. 1934,
733 40 Karviná

Daňová zátěž zaměstnanců – superhrubá mzda

Rok 2008 v souvislosti s reformou veřejných financí přináší řadu zásadních změn zejména v oblasti daní. Tyto změny nespočívají pouze v úpravě daňových sazeb, ve výši slev či daňových zvýhodněních, ale podstatnou změnou je změna v postoji k hrazenému sociálnímu a zdravotnímu pojištění. Za zdanitelné výdaje od roku 2008 nelze již uznat pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění hrazené poplatníkem. To znamená, že příjem zaměstnance se nesnižuje o pojistné, které platí zaměstnanec, ale naopak se navyšuje o pojistné, které je z těchto příjmů povinen platit zaměstnavatel za své zaměstnance.

Klíčová slova: reforma veřejných financí, daň z příjmů, daňové zatížení, mzda, superhrubá mzda.

Ing. Stanislav KLAZAR, Ph.D.

e-mail: klazar@vse.cz

adresa: Katedra veřejných financí, VŠE v Praze, Nám. W. Churchilla 4, 130 67
Praha

Redistribuční efekty zdanění spotřeby

Progresivita zdanění spotřeby není v literatuře dostatečně akcentována. Mnohem větší pozornost je naopak věnována progresivitě zdanění přímého. Příspěvek se snaží vyplnit toto bílé místo ve zkoumání progresivity daňového systému. Nepřímé zdanění je kritizováno především kvůli potenciálnímu dopadu na sociálně slabé. Jinak je ale nepřímé zdanění plně konkurenční jak z hlediska efektivnosti měřené administrativními náklady, tak z hlediska vlivu na chování daňových subjektů. Příspěvek jednak analyzuje výsledky měření nákladovosti nepřímého zdanění, kdy konstatuje, že náklady na výběr DPH jsou plně srovnatelné, v případě spotřebních daní dokonce nižší, než zdanění příjmů. Dále příspěvek seznamuje s aktuálními výsledky měření redistribučních dopadů DPH a spotřebních daní z ročního a celoživotního pohledu. Zdá se, že degresivita zdanění výrazně klesá v případě, že analýza zohledňuje celoživotní důchod, jak dokládají i data za Českou republiku.

Klíčová slova: progresivita, DPH, dopad, celoživotní dopad, mikrosimulační model

prof. Ing. Květa KUBÁTOVÁ, CSc.

e-mail: kubatova@vse.cz

adresa: Katedra veřejných financí, VŠE v Praze, Nám. W. Churchilla 4, 130 67
Praha

Daňová politika nových členských zemí Evropské unie – jsou zde typické znaky?

Cílem příspěvku je charakterizovat daňovou politiku nových 12 zemí Evropské unie v porovnání se stávajícími 15 členy. Někdy bývají dokonce nové země kritizovány za svou daňově příznivou politiku, což je dokazováno nižšími sazbami i celkovými výnosy zejména u daní korporací. Kritice se nevyhnulo ani zavedení tzv. „rovné daně“ v některých z těchto zemí. Sledované ukazatele v tomto porovnání jsou daňová kvóta a její struktura a sazby daně korporací, jakožto daně potenciálně nejvíce podléhající daňové konkurenci. Výchozími statistikami jsou data z publikace Taxation trends in the European Union, kterou publikovala v roce 2007 Evropská komise spolu s Eurostatem a Directorate-General for Taxation and Customs Union. Použitou metodou je testování statistických hypotéz o průměru pomocí heteroskedastických a párových t-testů.

Klíčová slova: daň, daňová kvóta, daňový mix, daňová politika EU, sazby daní

JEL: H20.

Ing. Kateřina MAKOVÁ

e-mail: katerina.makova@seznam.cz

adresa: Sokolská 33, 701 21 Ostrava

Vybrané aspekty daňové reformy v České republice se zaměřením na daňové zatížení domácností

Příspěvek uvádí základní rysy daňové reformy v České republice od 1.1.2008 se zaměřením zejména na daň z příjmů fyzických osob a nejdůležitější změny za období 2005 – 2008, které měly vliv na zdaňování domácností. V příspěvku je srovnáno daňové zatížení zaměstnance s jedním dítětem v průběhu daného období a zdanění dodatečného důchodu.

Klíčová slova: daňová reforma, daňové zatížení, daň z příjmů fyzických osob, průměrná mzda.

JEL: H21, H24.

Ing. Danuše NERUDOVA, Ph.D.

e-mail: d.nerudova@seznam.cz

adresa: Ústav účetnictví a daní PEF MZLU Brno, Zemědělská 1, 613 00 Brno

The impact of accession to EMU on the Czech Taxation System

The accession to EMU has no direct impact on the taxation area not only from economic point of view, but also from the view of empirical results. Based on the economic theory, there are not presented the regularities, which should be caused in the process of currency exchange the changes in taxation also on macro and micro level. From that point of view the tax policy is considered to be autonomous - which can be considered generally, not only in connection with accession to EMU, but also for example in the case of Czechoslovakia splitting. That is supported by empirical results, for in all the EMU countries the act of euro accession was not connected with the increase of the tax rates, but with the slight decrease.

Klíčová slova: Euro, taxation system, tax rates.

Ing. Danuše NERUDOVA, Ph.D.

e-mail: d.nerudova@seznam.cz

adresa: Ústav účetnictví a daní PEF MZLU Brno, Zemědělská 1, 613 00 Brno

Současná úprava nakládání se ztrátami v EU a návrh úpravy v systému CCCTB

V současné době existuje v EU 27 schémat nakládání se ztrátami, které závisí na faktorech jako zda se jedná o ztráty skupin či individuálních společností, či zda jde o domácí nebo přeshraniční ztráty. V případě, že skupina má domácí dceřiné společnosti, ztráty realizované jinými členy skupiny většinou mohou být vzaty v úvahu. Situace je ovšem daleko komplikovanější, pokud byla ztráta realizována zahraniční dceřinou společností. Snahou Evropské komise je donutit členské státy revidovat daňové systémy tak, aby byla zachována svoboda usazování, jak ji garantuje Smlouva - tzn. že státy by měly umožnit přeshraniční zápočty ztrát společností.

Klíčová slova: přeshraniční zápočty ztrát, domácí zápočty ztrát, konsolidace.

doc. JUDr. Alena PAULIČKOVÁ, Ph.D.

e-mail: apaul@palmsoft.sk

adresa: Vysoká škola v Sládkovičove, Fučíkova ul. 269, 925 21 Sládkovičovo

Správa miestnych daní a miestneho poplatku v Slovenskej republike

Príspevok je zameraný na históriu a súčasnosť miestnych daní, ktoré sú príjmom obcí v Slovenskej republike. Poukazuje na skutočnosť, že optimálne fungovanie územnej samosprávy a financovanie jej potrieb tak, aby prinášali osôb občanom i štátu je vo vyspelej spoločnosti výsledkom dlhodobého vývoja, pôsobenia rôznych faktorov, aplikácie nových poznatkov a zdokonaľovania alebo zmien doterajšieho systému. Treba poukázať na skutočnosť, že hlavnými zdrojmi, ktoré obciam a vyšším územným celkom slúžia na zabezpečovanie kompetencií sú daňové príjmy, nedaňové príjmy, granty a transféry, úvery a pôžičky. V rámci daňových príjmov podstatnú zložku tvoria miestne dane a miestny poplatok. Z toho dôvodu by správa miestnych daní a poplatku mala byť efektívna, čomu zodpovedá i príslušná právna úprava.

Kľúčová slova: správa miestnych daní, miestny poplatok, územná samospráva, daňové príjmy, všeobecne záväzné nariadenie.

doc. Ing. Zdeněk SADOVSKÝ, CSc.

e-mail: sadovsky@sting.cz

adresa: Akademie Sting, o.p.s., Stromovka 1, 637 00 Brno

Daňové souvislosti rozvoje vzdělávání v České republice

Všechny vlády ČR v dosavadním vývoji deklarovaly plnou podporu rozvoji vzdělávání. V rozvoji vysokého školství se tyto proklamace projevily jen u státních a zejména veřejných vysokých škol. Podpora monopolu těchto škol je skryta v ekonomice formou státní dotační a daňové politiky.

Klíčová slova: vzdělávání, daně, ekonomika, politika.

Dr. Ing. Pavel SVIRÁK

e-mail: pavelsvirak@seznam.cz

adresa: Fakulta podnikatelská, VUT Brno, Kolejní 4, Brno

Praktické dopady daňové reformy v roce 2008

Daňová reforma přinesla především spoustu změn téměř ve všech daňových zákonech. Změny těchto zákonů vstoupily v platnost dnem 1.1.2008. Nejpočetnější a nejobsáhlejší jsou změny u daně z příjmů fyzických a právnických osob, které se promítají nejen v jiném principu příjmů ze závislé činnosti, ale i ve značných úpravách výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů. V zákoně o dani z přidané hodnoty se pak jedná především o zavedení skupinové registrace a zvýšení snížené sazby. Dále se zavádí nový pojem sociálního bydlení. Ke změnám však dochází i u daně silniční a to především zrušením možnosti snižování roční sazby na základě dodržení emisních limitů. U daně dědické a darovací lze zásadní změnu spatřovat v rozšíření uplatnění osvobození, které se vztahuje i na osoby v řadě pobočné a to jak u věcí movitých, tak věcí nemovitých. V důsledcích těchto změn je třeba především spatřovat to, co reforma přinesla zejména daňovým poplatníkům a teprve následně co přinese do státního rozpočtu.

Klíčová slova: Daňová reforma 2008, Daň z příjmu, dědická a darovací, DPH.

Ing. Irena SZAROWSKÁ

e-mail: szarowska@opf.slu.cz

adresa: Katedra financí, Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská
fakulta v Karviné, Univerzitní nám. 1934/3, 733 40 Karviná

Vývoj daňové kvóty v České republice a Evropské unii

Eurostat i OECD pravidelně zveřejňují údaje o daňovém zatížení v jednotlivých zemích. Jako základní mezinárodní srovnávací ukazatel bývá používána daňová kvóta (souhrnná daňová kvóta), která udává podíl daní na hrubém domácím produktu. Tento ukazatel je předmětem zájmu i v diskuzích o fiskální harmonizaci Evropské unie, jejímž cílem je umožnit, aby daně nebyly překážkou volného pohybu lidí, kapitálu, zboží a služeb mezi státy a také zabránit daňovým únikům. Příspěvek vysvětluje základní koncepci ukazatele, upozorňuje na metodické rozdíly ve výpočtu daňové kvóty a analyzuje vývoj daňové kvóty v České republice a Evropské unii.

Klíčová slova: daň, daňová kvóta, daňové zatížení.

prof. Ing. Jan ŠIROKÝ, CSc.

e-mail: jan.siroky@vsb.cz

adresa: Ekonomická fakulta VŠB - TU Ostrava, Katedra veřejné ekonomiky,
Sokolská 33, 701 21 Ostrava

Některé poznámky k vypovídací schopnosti pojmu „rovná daň“

V souvislosti se zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, který měl rozsáhlý dopad do daňové soustavy České republiky, se začaly běžně užívat pojmy „rovná daň“ a „ekologické daně“. Autor příspěvku se snaží poukázat na jejich nepřesnost a mnohdy zavádějící charakter. Stať se snaží dokázat, že: (1) tzv. rovná daň neznamená ve svém důsledku pro jednotlivé poplatníky stejnou procentní daňovou povinnost (efektivní sazbu daně) a při existenci slevy na dani je daní progresivní; (2) tzv. ekologické daně nemají příliš teoretických aspektů daní k ochraně životního prostředí, ale blíží se svojí konstrukcí k „standardním“ akcízům.

Klíčová slova: definice daně, rovná daň, ekologické daně.

JEL: H20, H23, H24.

Ing. Jana TEPPEROVÁ

e-mail: jana.tepperova@gmail.com

adresa: Katedra veřejných financí, VŠE v Praze, Nám. W. Churchilla 4, 130 67
Praha

Ing. Mgr. Jiří PŘIBYL

e-mail: pribylj@vse.cz

adresa: Katedra veřejných financí, VŠE v Praze, Nám. W. Churchilla 4, 130 67
Praha

Vybrané fiskální aspekty mezinárodního pronájmu pracovní síly

V současném globalizovaném světě je předpokladem dalšího rozvoje i flexibilní pracovní síla, která bude zaměstnavateli k dispozici v okamžiku, v místě a množství odpovídajícím jeho potřebám s minimálními náklady na akomodaci pracovní síly. Současně i někteří zaměstnanci preferují flexibilní pracovní režimy, které jim přinášejí vyšší nezávislost. Jednou z hojně využívaných možností je pronájem pracovní síly, jehož prostřednictvím je využívána jak nízko kvalifikovaná práce, tak i práce vysoce kvalifikovaných expertů. Pronájem pracovní síly se využívá i na mezinárodní úrovni. Zde ovšem mohou představovat překážku s tím související daňové povinnosti, které mohou na jedné straně využití pronájmu pracovní síly ze zahraniční znevýhodnit nepříznivějším daňovým režimem, nebo naopak zvýhodnit, pokud je takto možno dosáhnout efektivně nižší ceny práce. Článek se zabývá posledním vývojem v této oblasti z hlediska zatížení mezinárodního pronájmu práce povinnými odvody z pohledu České republiky.

Klíčová slova: osobní důchodová daň, příspěvky na sociální zabezpečení, mezinárodní pronájem pracovní síly.

JEL: H24, H55, J21.

doc. Ing. Alena VANČUROVÁ, Ph.D.

e-mail: vancura@vse.cz

adresa: Katedra veřejných financí, VŠE v Praze, Nám. W. Churchilla 4, 130 67
Praha

Daňové reformy ČR

Příspěvek je především vstupem do panelové diskuse o daňové reformě v ČR. Zamýšlí se nad základní definicí daňové reformy, jejich typologií a na tomto základě vyvozuje, ve kterém období v ČR proběhly daňové reformy, jakého byly typu a jaké měly základní cíle. Dále analyzuje míru splnění deklarovaných cílů jednotlivých identifikovaných daňových reforem v ČR, jejich vzájemnou provázanost a vztah k veřejným financím jako celku. Dává do souvislosti vývoj základních kvantitativních charakteristik daňového systému v průběhu daňových reforem a v období bezprostředně následujícím. Současně zkoumá i vývoj sociálního pojistného. V této souvislosti se zabývá deklarací sjednocování daní a pojistného na straně jedné a právním stavem v dané oblasti na straně druhé.

Klíčová slova: daňový systém, daňová reforma, daňová politika.

Ing. Leoš VÍTEK, Ph.D.

e-mail: leos.vitek@centrum.cz

adresa: Katedra veřejných financí, VŠE v Praze, Nám. W. Churchilla 4, 130 67
Praha

Ing. Jan PAVEL, Ph.D.

e-mail: pavelj@vse.cz

adresa: Katedra veřejných financí, VŠE v Praze, Nám. W. Churchilla 4, 130 67
Praha

Změny institucionální struktury správy daní a poplatků k ochraně životního prostředí na administrativní náklady

Příspěvek analyzuje a kvantifikuje dopady přesunu kompetence výběru poplatků k ochraně životního prostředí z finančních úřadů na Celní správu. Výsledky obsahují také o výpočet administrativní náročnosti od 1. ledna 2008 zavedených tzv. ekologických daní (daň z elektřiny, uhlí apod.). Základní ověřovanou hypotézou je, zda stejně jako u spotřebních daní došlo při přesunu sdílené správy z finančních úřadů na Celní správu ke zvýšení administrativních nákladů.

Tematická oblast: Veřejné výdajové programy

Ing. Anton ČIERNIK, Ph.D.

e-mail: anton.ciernik@post.sk

adresa: Ekonomická univerzita, Národospodárska fakulta, Dolnozemska
cesta 1, 852 35 Bratislava

Špecifické postavenie operačného programu Doprava pri naplňaní strategického cieľa Národného strategického referenčného rámca SR v programovom období 2007 - 2013

Základné východiská pri alokácii finančnej pomoci Európskej únie zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v rámci cieľov kohéznej politiky EÚ Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť pre programové obdobie 2007 - 2013 sú v SR definované v Národnom strategickom referenčnom rámci SR (NSRR SR). Vychádzajúc zo strategického cieľa NSRR SR možno konštatovať, že pri alokácii finančnej pomoci EÚ v programovom období rokov 2007 - 2013 majú rozhodujúci význam dve oblasti aktivít. Prvá oblasť sa spája s aktivitami orientovanými na rozvoj vedomostnej ekonomiky a s ním súvisiaci rozvoj ľudských zdrojov. Druhá oblasť zahŕňa aktivity zamerané na zlepšovanie dostupnosti a vybavenosti územia SR infraštruktúrou. Kľúčovú úlohu pri financovaní spomínanej druhej oblasti aktivít z prostriedkov finančnej pomoci má operačný program Doprava. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je v tomto príspevku venovaná pozornosť analýze priorit a cieľov spomínaného operačného programu, ako aj jeho špecifik s dôrazom na problematiku finančného riadenia.

Kľúčová slova: Národný strategický referenčný rámec, Rámec podpory spoločenstva (CSF), strategický cieľ, strategická priorita, operačný program, prioritné osi, opatrenia, oprávnení prijímatelia, ERDF, Kohézny fond, dopytový systém alokácie verejných zdrojov, ponukový systém alokácie verejných zdrojov, programové financovanie, finančné riadenie, kohézna politika EÚ.

JEL: H54.

Ing. Petr JIRÍČEK

e-mail: jiricek@vspj.cz

adresa: Vysoká škola polytechnická Jihlava, Tolstého 16, 586 01 Jihlava

Financování obnovitelných zdrojů energie a energetických úspor z evropských fondů

Cílem příspěvku je analýza zdrojů financování z veřejných prostředků v návaznosti na energetickou politiku Evropské unie v oblasti obnovitelných zdrojů energie (OZE) včetně energetických úspor. Příspěvek by měl reagovat na návrh nové energetické koncepce, připravený pro Evropskou komisi v lednu 2008. Bude zde podána charakteristika jednotlivých podpůrných programů financování energetických úspor a OZE v předchozích rozpočtových obdobích Unie (financování ze strukturálních fondů a komunitárních programů EU) a stručné hodnocení jejich významu pro oblast regionální a municipální sféry. Rovněž zde budou analyzovány zdroje a možnosti financování v této oblasti, uplatňované v minulém rozpočtovém období EU v České republice - v prioritách a cílech regionálních a sektorových operačních programů. V další části příspěvku bude podán rozbor nových finančních nástrojů pro podporu financování OZE a energetických úspor v novém rozpočtovém období Unie zejména ve specifikaci pro veřejný sektor, včetně programových nástrojů – nově definovaných regionálních a tématických operačních programů. V závěru příspěvku bude shrnut význam financování energetických úspor a obnovitelných zdrojů energie pro municipální sféru a region v kontextu s územní energetickou koncepcí kraje Vysočina.

Klíčová slova: obnovitelné zdroje energie, energetické úspory, strukturální fondy, komunitární programy, územní energetická koncepce kraje, regionální operační programy, municipální sféra.

prof. Ing. Juraj NEMEC, CSc.

e-mail: juraj.nemec@umb.sk

adresa: Katedra financií a účtovníctva, Ekonomická fakulta UMB, Cesta
na amfiteáter 1, 975 90 Banská Bystrica

doc. Ing. Beáta MERIČKOVÁ, Ph.D.

e-mail: beata.merickova@umb.sk

adresa: Katedra verejnej ekonomiky, Ekonomická fakulta UMB, Tajovského
10, 975 90 Banská Bystrica

Metódy odmeňovania a produktivita práce v zdravotníctve

Jedným z faktorov kvality a rozsahu zdravotnej starostlivosti vo vzťahu k práci ako k produkčnému faktoru je okrem počtu zamestnancov v zdravotníctve aj úroveň produktivity práce pracovnej sily. Produktivita práce je okrem iného determinovaná aj úrovňou a spôsobom odmeňovania. Nedostatočné ohodnotenie zamestnancov v zdravotníctve, alebo nevhodne zvolený spôsob odmeňovania môže vážne ohroziť úroveň rozsahu a kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti. V krajinách OECD existuje viacero metód odmeňovania lekárov. Mnohé z krajín a medzi nimi aj Slovensko v priebehu posledných rokov zaviedli nové metódy odmeňovania v snahe zachovať rovnováhu medzi nákladovou efektívnosťou poskytovania zdravotnej starostlivosti a motiváciou zamestnancov k vyššej produktivite práce. V príspevku pre ilustráciu závažnosti tohto problému sa budeme venovať problematike aktuálnych teoretických a praktických problémov odmeňovania pracovníkov v zdravotníctve. Krátky teoretický vstup bude prezentovať hlavné štandardne využívané spôsoby odmeňovania v zdravotníctve vo vzťahu k produktivite práce v zdravotníctve s dopadom na rozsah a kvalitu výstupov zdravotníckych služieb. Nosnými metódami skúmania budú metóda obsahovej a kauzálnej analýzy poznatkov získaných sekundárnym zberom informácií a historickej chronológie vývoja v skúmanej problematike, metóda abstrakcie, aproximácie v teoretickej analýze poznatkov. Analytická časť, vychádzajúc z vlastného primárneho výskumu, poskytne pohľad na reálny vývoj produktivity práce v zdravotníctve pri uplatnení rôznych metód odmeňovania v podmienkach SR. Kľúčovou metódou skúmania bude metóda komparatívnej analýzy. Metódu indukcie a dedukcie využijeme v záverečnej časti príspevku k verifikácii všeobecných tvrdení v skúmanej oblasti a metódu syntézy k identifikácii hlavných problémov. Najmä analytická časť príspevku je svojím zameraním v oblasti vedeckého výskumu predmetnej problematiky v podmienkach Slovenska jedinečnou.

Kľúčová slova: produktivita práce, metódy odmeňovania v zdravotníctve, platba za výkon, platba za prípad, kapitácia, mzda.

Ing. Ivana NOVOSÁDOVÁ

e-mail: novosadi@vse.cz

adresa: Katedra ekonometrie, VŠE v Praze, Nám. W. Churchilla 4, 130 67
Praha

Technická efektivnost' a odmeny zdravotníckeho personálu v zdravotníctve

Efektívne využívanie prostriedkov verejných rozpočtov je častou otázkou ekonomických diskusií. Preto snahy o analýzu efektívnosti v oblasti zdravotníctva, ako súčasť verejných financií, sú čím ďalej, tým viac aktuálnejšie. Na príklade 119 českých nemocníc zaoberajúcich sa akútnou starostlivosťou a 60 liečební dlhodobo chorých som skúmala vzťah medzi technickou efektívnosťou a odmenami zdravotníckeho personálu. Súbory boli z dôvodu zachovania homogenity analyzované samostatne. Pre hodnotenie technickej efektívnosti bola využitá analýza obalu dát a pre skúmanie vzťahu technickej efektívnosti a mzdami zdravotníckeho personálu bola použitá korelačná analýza. Analýza obalu dát je modelom ekonomickej analýzy a je vhodná pre hodnotenie efektívnosti v oblasti zdravotníctva.

Klíčová slova: efektívnosť, odmeňovanie, zdravotníctvo, mzdy.

prof. PhDr. František OCHRANA, DrSc.

e-mail: ochrana@vse.cz

adresa: Katedra veřejných financí, VŠE v Praze, Nám. W. Churchilla 4, 130 67
Praha

Hodnocení veřejných výdajů metodou stanovení koeficientu splnění výdajových cílů

Referát analyzuje problém principů hodnocení veřejných výdajů (3E). Po sestavení rozpočtu stojíme před problémem, jako monitorovat výdajové aktivity. Referát navrhuje jednu z možných metod monitorování veřejných výdajů (tzv. metodu stanovení koeficientu splnění výdajových cílů). Klíčová slova: veřejné výdaje, evaluace veřejných výdajů.

Klíčová slova: veřejné výdaje, evaluace veřejných výdajů.

Ing. Bohuslav PERNICA, Ph.D.

e-mail: bohuslav.pernica@seznam.cz

adresa: Ministerstvo obrany ČR, Sekce plánování sil, Vítězné náměstí 1500/5,
160 00 Praha

Plánování a investiční výdajové programy v odvětví obrany České republiky – spirála dějin nebo bludný kruh?

Řízení výdajových programů je vždy spojeno s jejich plánováním. To platí pro jakékoliv odvětví veřejného sektoru a odvětví obrany České republiky není výjimkou. Proto je také systém (obranného) plánování Ministerstva obrany ČR součástí jeho systému řízení. Zde pak platí, že kvalita výsledků dosažených investičními výdajovými programy odrážejících se v účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti těchto programů je úměrná kvalitě systému jejich řízení a zejména jejich plánování. V tomto ohledu vykazuje dnes systém plánování v odvětví obrany ČR zajímavý paradox: čím je prostředí, na které má tento systém reagovat turbulentnější, tím více se snaží podobat systému plánování socialistického státu. Nedosahuje však ani kvality výsledků z doby socialismu. To vyplývá ze shrnutí vývoje systému finančního a nefinančního (věcného) plánování v odvětví obrany České republiky (Československa) v letech 1990 až 2008, které je předmětem příspěvku.

Klíčová slova: plánování, odvětví obrany, resort, perspektivní plánování, investice.

JEL: H40, H56, H68, H83.

Ing. Emília SIČÁKOVÁ-BEBLAVÁ, Ph.D.

e-mail: ema@transparency.sk

adresa: TIS, Bajkalská 25, 827 18 Bratislava

Ing. Miroslav BEBLAVÝ, Ph.D.

e-mail: beblavy@governance.sk

adresa: SGI, Bajkalská 25, 827 18 Bratislava

Transparentnosť poskytovania dotácií obciam

Centrálne vláda cez rozpočet prerozdeľuje verejné prostriedky konečným prijímateľom, ktorými môžu byť rôzne právnické a fyzické osoby, vrátane obcí. Nenávratné finančné transfery centrálnej vlády obciam môžu mať rôznu podobu, príkladom sú granty (napr. programy „Obnovme si svoj dom“ alebo „Kultúrne aktivity v oblasti pamät’ových inštitúcií“ v pôsobnosti Ministerstva kultúry), dotácie (napr. pri financovaní prenesených kompetencií miestnej samosprávy alebo dotácie na výstavbu nájomných bytov obciam cez program MVVP SR), či príspevky (napr. „SOP Ľudské zdroje“ Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR). Len za posledných 5 rokov získali obce na Slovensku formou transferov (t.j. grantov, dotácií, príspevkov, atď.) z centrálnej úrovne približne 150 mld. Sk, z toho okolo 10 mld. SK vo forme nenárokovateľných nenávratných finančných transferov. Je to jeden z dôvodov, prečo je potrebné venovať pozornosť tomu, ako sa rozhoduje o týchto verejných zdrojoch. V rámci tohto príspevku sa budeme venovať transparentnosti rozhodovania o nenávratných finančných transferoch prideľovaných obciam centrálnou vládou. Okrem hodnotenia ich internetových stránok z hľadiska toho, aké typy informácií poskytujú pre potenciálnych uchádzačov, sa pozrieme aj na vplyv politickej afiliácie decizorov (ministrov) na prijímané rozhodnutia.

Kľúčová slova: dotácie, transparentnosť, alokácia.

JEL: H23.

Tematická oblast: Veřejné rozpočty

prof. Ing. Vratislav IZÁK, CSc.

e-mail: izak@vse.cz

adresa: Katedra veřejných financí, VŠE v Praze, Nám. W. Churchilla 4, 130 67
Praha

Primary balance, public debt and fiscal variables

The primary balance has influenced the unit costs of debt servicing in 10 postsocialist members of EU. Equally robust and significant are the effects of the GDP growth and the inflation. The coefficients of lagged debt are at variance with the expectations from Bohn's 1998 paper, and one can not speak until now about the corrective actions of fiscal authorities in these countries. Only Poland has had on average a higher real long-term interest rate than the growth rate. Other countries could stabilize their debt-GDP by running a primary deficit. But comparing the level of investment with profits only in Slovenia one can speak about the dynamic inefficiency. Especially in the Czech Republic and Slovakia the relationship between debt and deficit is blurred by high negative stock-flow adjustments.

Klíčová slova: primary balance, public debt, panel analysis.

JEL: E62, H63.

Ing. Milan JÍLEK, Ph.D.

e-mail: jilek@ef.jcu.cz

adresa: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ekonomická fakulta,
Katedra účetnictví a financí

Redistribuce prostřednictvím transferů územním rozpočtům mezi regiony ČR

Územní samosprávy jsou důležitými subjekty rozvoje regionů. Prostřednictvím jejich rozpočtů je v ČR alokováno 26,4% veřejných výdajů a 49,5% veřejných kapitálových výdajů (údaje GFS, 2006). Vzhledem k současnému pojetí financování územních samospráv je zřejmé, že alokace těchto prostředků může být důležitým nástrojem politiky regionálního rozvoje a faktorem rozvoje regionů, respektive faktorem vývoje meziregionálních ekonomických disparit. Článek analyzuje dopad transferových příjmů územním rozpočtům v ČR na meziregionální re distribuci fiskálních zdrojů. Transferové příjmy územních rozpočtů, za které jsou v této práci považovány sdílené daně a dotace od centrální vlády, jsou zde chápány jako nástroj regionální politiky. Hodnocení zahrnuje období let 2002 až 2006 a je založeno na údajích MFČR a ČSÚ. Výsledkem korelační a regresní analýzy je zejména zjištění, že transferové příjmy rozpočtům územně samosprávných celků v jednotlivých regionech NUTS-3 mají implicitně redistribuční charakter. Příspěvek byl zpracován s laskavou finanční podporou projektu GACR 402/06/0903.

Klíčová slova: fiskální decentralizace, meziregionální rovnost, fiskální redistribuce, rozpočty územní samosprávy, sdílení daní, dotace.

JEL: H71.

Ing. Dušan KOZOVSKÝ, Ph.D.

e-mail: dusan.kozovsky@gmail.com

adresa: Ekonomický ústav Slovenskej akadémie vied, Šancová 56, 811 05
Bratislava, Slovenská republika

Miera decentralizácie a rozpočty územných samospráv s aplikáciou na slovenské podmienky

Rozpočty územných samospráv prešli v poslednom období rozsiahlou reformou, ktorá nadväzovala na prechod kompetencií zo štátnej správy na obce a samosprávne kraje (tzv. vyššie územné celky) v rokoch 2002 až 2004. V súčasnom období cez decentralizovanú úroveň verejnej správy preteká takmer už 100 mld. Sk z verejných zdrojov (s každoročne rastúcim trendom), čím sa zo strany obcí a samosprávnych krajov logicky zvyšujú aj nároky na kvalitu, výkonnosť, efektívnosť a dostupnosť zabezpečovaných verejných statkov a služieb pre občanov v modernom európskom štáte. Cieľom príspevku je analýza a zhodnotenie vývoja miery decentralizácie verejných financií od roku 2002, ktorý sme spojili s vývojom absolútneho nárastu celkových príjmov a výdavkov obcí a vyšších územných celkov. Od tohto obdobia, najmä od roku 2005, kedy došlo k reálnej fiškálnej decentralizácii, sa výrazne posilnilo samosprávne postavenie obcí a samosprávnych krajov, ich podiel a zodpovednosť za využívanie verejných zdrojov a nakladanie s verejným majetkom. To zároveň predstavuje nielen významný prínos k upevneniu a stabilizácii postavenia obcí a samosprávnych krajov v systéme verejnej správy, ale otvára aj otázky ďalšieho doladovania a optimalizácie tohto procesu pri rešpektovaní konkrétnych reálnych podmienok a limitujúcich faktorov ekonomiky za predpokladu vzájomne vyváženého vzťahu fiškálnej decentralizácie a fiškálnej politiky štátu pri udržaní celkovej makroekonomickej rovnováhy a stabilného fiškálneho vývoja.

Kľúčová slova: decentralizácia verejnej správy, fiškálna decentralizácia, miera decentralizácie, rozpočet obce, rozpočet samosprávneho kraja - VÚC, fiškálna politika.

JEL: H71, H72, H 76, H77, H83.

Ing. Eva MAREČKOVÁ

e-mail: eva.mareckova.st@vsb.cz

adresa: VŠB - TUO Ekonomická fakulta Sokolská třída 33 701 21 Ostrava

Dopad nového daňového určení na rozpočty vybraných obcí Zlínského kraje

Daňové příjmy jsou velmi výrazným příjmem rozpočtů obcí. Obecně se udává, že jejich výše je v průměru 50 % celkových příjmů všech obcí v České republice. V souvislosti se změnou zákona o rozpočtovém určení daní se v poslední době mluví především o příjmech z daní a tím, jak jsou malé obce při jejich přerozdělování znevýhodněny. Tento příspěvek se proto zabývá výší, strukturou a variabilitou tohoto druhu příjmu v rozpočtech obcí a vlivem změn v zákoně o rozpočtovém určení daní a v zákoně o dani z nemovitostí. Pro praktické ukázky jsou použity obce Zlínského kraje, jejichž počet obyvatel je méně než 2 000, vzhledem k tomu, že jde o obce, kterých by se změny v uvedených zákonech měly dotknout nejvíce.

Klíčová slova: Zlínský kraj, malé obce, příjmy z daní, výše, struktura, variabilita příjmů z daní.

Ing. Lucie SEDMIHRADSKÁ, Ph.D.

e-mail: sedmih@vse.cz

adresa: Katedra veřejných financí, VŠE v Praze, Nám. W. Churchilla 4, 130 67
Praha

Analýza dopadu výdajů státního rozpočtu ČR na sociální péči a pomoc a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti

Předkládaný příspěvek je jednou z podkladových studií v rámci projektu GAČR č. 402/07/0823 Analýza incidence veřejných rozpočtů v ČR. Cílem příspěvku je analyzovat dopad výdajů státního rozpočtu zařazených v oddílu rozpočtové skladby 43: Sociální péče a pomoc a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti. V příspěvku jsou shrnuty výsledky provedené analýzy dopadu výdajů ve výši 13,4 mld. Kč. Z hlediska objemu byly nejvýznamnější výdaje související se státní správou v oblasti sociálního zabezpečení a politiky zaměstnanosti – 10,1 mld. Kč. Cílovými uživateli těchto výdajů jsou všichni občané ČR, stejně jako výdajů na výzkum v sociálním zabezpečení a mezinárodní spolupráci (209 mil. Kč). Zbývající výdaje ve výši 3,1 mld. Kč byly poskytnuty na ústavy sociální péče a na dotace občanským sdružením, církevním a náboženským společnostem, obecně prospěšným společnostem i podnikajícím subjektům působícím v oblasti sociálních služeb. Cílovými uživateli těchto výdajů byli klienti, které lze v případě ústavní péče nebo veteránů jasně identifikovat, v případě klientů organizací, které obdrželi dotaci je identifikace obtížnější.

Klíčová slova: veřejné výdaje, incidence veřejných výdajů.

JEL: H22.

doc. Ing. Petr TOMÁNEK, CSc.

e-mail: petr.tomanek@vsb.cz

adresa: Ekonomická fakulta VŠB - TU Ostrava, Katedra veřejné ekonomiky,
Sokolská 33, 701 21 Ostrava

Vliv rozpočtového určení daní na hospodaření obcí

Príspevek je zaměřen na hospodaření obcí, které je výrazně ovlivněno způsobem rozpočtového určení daní. Diferenciace sdílených daňových příjmů obcí, daná rozdílnými koeficienty podle velikosti obcí, navozuje otázky objektivnosti tohoto způsobu poskytování daní obcím. Zapojení nových kritérií (rozloha obce, prostý počet obyvatel) od roku 2008, je pouze přechodovým řešením k novému systému rozpočtového určení daní. Příspěvek se zabývá vybranými aspekty podmínek fungování obcí, které působí diferencovaně na výdajové potřeby obcí a formuluje dílčí hypotézy, které by měly být ověřeny při přípravě nového rozpočtového určení daní.

Klíčová slova: rozpočtové určení daní, hospodaření obcí, velikost obce.

Ing. Petr TOOTH, Ph.D.

e-mail: toth@vse.cz

adresa: Katedra regionálních studií, VŠE v Praze, Nám. W. Churchilla 4, 130
67 Praha

Vývoj rozpočtového určení daní v ČR

Příspěvek má za úkol zhodnotit aktuální změny, ke kterým došlo v poslední době v oblasti týkající se financování obcí a krajů. Především se však soustředí na možnosti dalšího vývoje současných trendů. Bude se týkat nejen daňových příjmů územní samosprávy, ale také dotačních zdrojů, jejichž úprava je nutná současně s případnou úpravou daňového systému. Součástí příspěvku bude i úvaha o parametrech, které mohou v nejbližší budoucnosti hrát významnou roli v transformaci příjmových zdrojů územní samosprávy jak v oblasti samostatné působnosti, tak také v oblasti působnosti přenesené. Otázkou je také míra přenášení zahraničních zkušeností na systém financování územní samosprávy v ČR.

Klíčová slova: financování obcí, financování krajů, rozpočtové určení daní, dotace měst a obcí, dotace krajů, samostatná působnost, přenesená působnost.

Ing. Jana WEBEROVÁ

e-mail: weberj@vse.cz

adresa: Katedra veřejných financí, VŠE v Praze, Nám. W. Churchilla 4, 130 67
Praha

Pojistné veřejného zdravotního pojištění v kontextu časového vývoje

Příspěvek je zaměřen na problematiku pojistného veřejného zdravotního pojištění, které existuje v České republice již patnáct let. Obsahuje přehled změn v legislativní úpravě pojistného od počátku jeho existence, přičemž je tento přehled doprovázen nejdůležitějšími číselnými údaji, které vývoj těchto změn dokresluje. Na závěr obsahuje tato práce celkové zhodnocení výsledných změn od počátku až do současnosti.

Klíčová slova: veřejné zdravotní pojištění, příjmy veřejného zdravotního pojištění, pojistné veřejného zdravotního pojištění.

JEL: H24.

Tematická oblast: Veřejné politiky a veřejné finance

Ing. Mgr. Olga ANGELOVSKÁ

e-mail: olvy@centrum.cz

adresa: J. Fojglara 1327/1, 155 00 Praha 5

Ing. Mgr. Pavla MAŠKOVÁ, Ph.D.

e-mail: pavla.hanus@seznam.cz

adresa: Vinohradská 124 130 00 Praha

***Reflexe změn ve zdravotnictví v systému
zdravotnických účtů***

V posledních letech se rozšiřuje koncept hodnocení zdravotnických systémů, např. WHO přinesla nový přístup k hodnocení celkové výkonnosti celého systému, který by zachycoval všechny tři hlavní cíle zdravotnického systému, kterými jsou zlepšování zdravotního stavu, vstřícnosti a finanční spravedlnosti. Tento koncept se nezaměřuje pouze na ekonomické ukazatele výdajů na zdravotnictví, ale je zaměřen i na nezdravotnická očekávání veřejnosti a otázky související se spravedlností. Systém zdravotnických účtů naproti tomu upřednostňuje zaměření na makroekonomickou analýzu výdajové a nákladové stránky zdravotnictví. Pro členské země EU je tato zdravotnická statistika závazná. Cílem příspěvku je ukázat, do jaké míry je nástroj zdravotnických účtů vhodným nástrojem pro reflexi změn v oblasti zdravotnictví a jaká je jeho vypovídací schopnost o nefinančních aspektech zdravotnických systémů.

Klíčová slova: zdravotnický systém, zdravotnické účty, finanční spravedlnost.

Ing. Miroslav BEBLAVÝ, Ph.D.

e-mail: beblavy@governance.sk

adresa: SGI Bajkalská 25 82718 Bratislava Slovensko

Robert ŽITŇANSKÝ

e-mail: zitnansky@tyzden.com

adresa: ÚVP FSEV UK Odbojárov 10/A P.O. Box 129 820 05 Bratislava 25

Political consensus and sustainability of fiscally important liberal reforms

During the last 15 years, postcommunist countries have undergone dramatic changes in their economic and social policies. Major policy reforms have been sometimes enacted with apparent consensus, but were frequently highly controversial. In this paper, we examine whether the degree of consensus and controversy at the time of the reform passage influences future sustainability of the reforms. For this purpose, we selected two types of reforms that were emblematic of liberal economic policies and have major fiscal impact. These are introduction of the flat tax and introduction of the so-called „2nd pension pillar“: a compulsory, funded element of the pension system. We examine a sample of EU member states which have implemented flat tax and/or 2nd pension pillars, namely: Bulgaria, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Poland, Romania, Slovakia. For these countries, we examine level of consensus/controversy among the political elites about the need for and shape of these reforms at the time of their passage and how the consensus/controversy influenced sustainability of the reforms, defined as abolition or major changes in the reforms. Our conclusion is that the level of consensus was not relevant for sustainability and the reforms created their own „lock-in“ effect.

Klíčová slova: flat tax, pension reform, political economy.

Ing. Jana BENEŠOVÁ

e-mail: janybeny@seznam.cz

adresa: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, Katedra ekonomie, Lipová 41a, 602 00 Brno

Úloha fiskální politiky v podpoře konkurenceschopnosti

Tento příspěvek je zaměřen na problematiku ovlivňování konkurenceschopnosti státem, konkrétně fiskální politikou. Autor analyzuje její vývoj v České republice po roce 1989 a po té vyhodnocuje vliv fiskální politiky na konkurenceschopnost. Prostor je věnován struktuře příjmů a výdajů, jejich vzájemné sladění a také prorůstovému efektu jednotlivých složek rozpočtů.

Klíčová slova: příjmy, výdaje, rozpočet, deficit, konkurenceschopnost.

JEL: E62.

JUDr. Daniela BRUTHANSOVÁ

e-mail: daniela.bruthansova@vupsv.cz

adresa: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, Palackého nám. 4, 128 01
Praha 2

Ing. Anna ČERVENKOVÁ

adresa: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, Palackého nám. 4, 128 01
Praha 2

Možnosti spojení invalidního pojištění s nemocenským

Účelem uvedeného příspěvku je zjištění, zda by bylo možné vydělit invalidní pojištění ze systému důchodového pojištění a přiřadit k pojištění nemocenskému. Na základě analýzy stávajícího systému v ČR s přihlédnutím k uspořádání v některých evropských zemích bylo zjištěno, že oddělení invalidního pojištění od ostatních typů důchodového pojištění možné je. Projekt obsahuje tři možné varianty řešení při zachování současné výše pojistného na sociální pojištění a řeší i pojistné osob samostatně výdělečně činných. Poukazuje na některé výhody takového řešení, k nimž patří zejména kontinuální sociální ochrana osob se zhoršeným zdravotním stavem a posílení úlohy rehabilitace v péči o tyto osoby. V závěru doporučuje provést některé legislativní změny, které jsou v zásadě shodné s připravovanou důchodovou reformou.

Klíčová slova: invalidní pojištění, důchodové pojištění, nemocenské pojištění, morbidita = nemocnost, konverze invalidních důchodů ve starobní.

Ing. Petra DLOUHÁ

e-mail: dlouhap@email.cz

adresa: Ke Kocábě 34, Příbram 261 01

Teorie lidského kapitálu a návratnost investice do vzdělání

Příspěvek je věnován investici do vzdělání a do lidského kapitálu. V souvislosti s vymezením složek nákladů a výnosů vzdělávacích aktivit je nutné se zaměřit právě na analýzu návratnosti daného druhu investice. Výše absolutního výdělku je velmi závislá na výši dosaženém vzdělání a odvětví v němž získá daný budoucí pracovník uplatnění. Volba typu vzdělání, jeho zaměření a délka by měla být závislá na optimální návratnosti finančních prostředků do investice vložených. Náklady spatřujeme nejenom jako náklady přímé, ale i náklady, které vyplývají z ušlé příležitosti, tj. například výnos z ušlého výdělku. Příspěvek rozpracovává problematiku návratnosti investice do vzdělání a snaží se odpovědět na otázku jak platba školného může ovlivnit rozhodnutí investora. Dále také rozpracovává možné alternativy financování vzdělávání v souvislosti s legislativní, dotační a daňovou připraveností v kontextu situace na trhu v České republice .

Klíčová slova: investice do vzdělání, školné, lidský kapitál, návratnost investice do vzdělání.

Doc. Ing. Marie DOHNALOVÁ, CSc.

e-mail: marie.dohnalova@gmail.com

adresa: Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova v Praze, U Kříže 8, 158
00 Praha

Sociální ekonomika v České republice

Sociální ekonomika představuje alternativní i komplementární možnosti řešení sociálních (sociální vyloučení), ekonomických (nezaměstnanost) a environmentálních problémů a v souladu se Strategickou vizí regionálního rozvoje České republiky do roku 2010 přispívá k ekonomickému, sociálnímu a kulturnímu povznesení regionů. V řadě evropských zemí a v USA je koncepce sociální ekonomiky přijata, v českých podmínkách se hledá její aplikovatelnost, zejména ve vztahu k veřejné politice. Při rozhodování o hledisku vymezení sociální ekonomiky v České republice volím hledisko právní formy subjektů - proto problémem k řešení je vymezení (určení) českých subjektů sociální ekonomiky. Po vymezení subjektů je možné přistoupit k dalšímu kroku: definovat odpovídající (legislativní, rozpočtové, ideové) prostředí pro jejich vznik a činnost.

Klíčová slova: public economy, social economy, social enterprise;
third sector; cooperatives; foundations; associations.

doc. Ing. Markéta FANTOVÁ ŠUMPÍKOVÁ, Ph.D.

e-mail: sumpik@fm.vse.cz

adresa: Fakulta managementu VŠE, Jarošovská 1117/II, 377 01 Jindřichův Hradec

Ing. Pavel ROUSEK

adresa: Fakulta managementu VŠE, Jarošovská 1117/II, 377 01 Jindřichův Hradec

Jsou magistrátní města specifická v poskytování služeb?

Příspěvek porovnává výsledky ze šetření v magistrátních městech ČR v roce 2008 s výsledky rozsáhlého průzkumu, který byl proveden v letech 2006 – 2007 ve všech obcích v ČR kromě magistrátních měst. Autoři se zaměřují na analýzu primárních dat o vybraných aspektech zajišťování služeb obcemi v ČR, zejména o způsobech a formách zajištění, o způsobech výběru dodavatele a kritériích rozhodování při zajišťování služeb. Výzkum byl realizován v rámci vědeckovýzkumného projektu č. 402/05/2644 podpořeného Grantovou agenturou ČR. V závěru příspěvku jsou diskutovány možné příčiny zjištěného stavu a jsou vyvozena doporučení pro tuto oblast.

Klíčová slova: služby, obce, Česká republika.

doc. Lubomír GRÚŇ, CSc.

e-mail: novotnar@pfnw.upol.cz

adresa: Právnická fakulta UP, Olomouc tř. 17. listopadu 8, pošt. schránka 16,
771 11 Olomouc

Veřejné finance, rozpočty a daně jako součást studia práva v ČR a SR

Studium vybraných předmětů z oblasti veřejných financí v podmínkách právnických fakult. Symbiotický charakter finančního práva. Jaký je vztah finančního práva a daňového práva? Ekonomická nebo právní orientace některých soukromých vysokých škol. Možnosti jednotlivých složek finanční a bankovní soustavy při profilaci vysokoškolského studia. Akcelerace některých institutů z oblasti veřejných financí po vstupu ČR do Evropské unie. Možnosti a perspektivy prohloubení znalostí z této oblasti při výuce práva.

Klíčová slova: finanční právo, veřejné finance, finanční soustava.

MUDr. Petr HÁVA, CSc.

e-mail: petr.hava@gmail.com

adresa: Velenka 10, 289 12 Sacká

Péče o zdraví a spravedlnost

Existující rozdíly ve zdraví na nadnárodní, národní a regionální úrovni generují otázky ve vztahu k sociální spravedlnosti. Tlaky na omezení zdrojů pro financování samotných zdravotnických služeb a pro podporu zdraví nás nutí při volbě priorit hledat principy a mechanismy jejich alokace při současném hodnocení důsledků přijatých rozhodnutí v rovině spravedlnosti. Koordinovaná tvorba veřejných politik je tlumena ideologiemi a paradigmaty, které nevěnují pozornost existujícím nerovnostem a jejich významu. Kritické reflexe těchto procesů se naopak soustřeďují na otázky vlivu tržní orientace a souvisejících hodnot na pokračující rozvoj nerovností ve zdraví. Jejich eliminace a dosažení sociální spravedlnosti jsou kritickými faktory svobodného lidského a společenského vývoje. Cílem práce je analýza diskurzu souvisejících konceptů.

Klíčová slova: spravedlnost, zdraví, zdravotní politika.

Ing. Miloš HOFREITER

e-mail: miloshof@hotmail.com

adresa: Ekonomická univerzita v Bratislave, Katedra financií, Dolnozemska
cesta 1/a, 852 35 Bratislava

Prístupy ku kvantifikácii vplyvu zabudovaných stabilizátorov

Priestor pre aktívnu fiškálnu politiku bude vstupom SR do systému ERM2 a následne do EMÚ výrazne obmedzený plnením podmienok Paktu stability a rastu. Tento predpokladá, že úlohu v ovplyvňovaní hospodárskeho cyklu preberie na seba mechanizmus v podobe automatických/zabudovaných stabilizátorov. I keď priestor na pôsobenie jedného z automatických stabilizátorov bol v SR zúžený v súvislosti so zavedením jednotnej daňovej sadzby, predstavujú a budú predstavovať zabudované stabilizátory (popri pružnom trhu práce) jeden z kľúčových prvkov pri zmiernovaní cyklických výkyvov, prípadne aj exogénnych šokov. Príspevok prezentuje alternatívne metodologické východiská, aplikovateľné pri analýze vplyvu automatických stabilizátorov na hospodársky cyklus ekonomiky, s cieľom ich následnej aplikácie v podmienkach SR.

Kľúčová slova: fiscal policy, automatic stabilisers, business cycle.

Ing. Michal JELÍNEK

e-mail: jelinekm@vse.cz

adresa: Katedra veřejných financí, VŠE v Praze, Nám. W. Churchilla 4, 130 67
Praha

Hodnocení investičních pobídek v ČR

Česká republika poskytuje od roku 1998 investiční pobídky. Jejich poskytování bylo výrazně rozšířeno po přijetí zákona o investičních pobídkách. Mezi hlavní cíle, které tehdejší vláda prezentovala, patří snižování nezaměstnanosti a zmírnění rozdílů mezi regiony. Podařilo se však vládě tyto cíle naplnit? Byla konkrétní opatření resp. zvolená forma pobídek vhodná nebo se v podmínkách ČR minula účinkem?

Klíčová slova: investment incentives, region, foreign direct investment.

Ing. Marián KRISTEL

e-mail: marian.kristel@euba.sk

adresa: Banská Belá 238, 966 15 Banská Belá, Slovenská republika

Ing. Tomáš KERUL

Public administration ICT in the Slovak republic

The public administration as a whole has to work more efficiently and, consequently, it needs to be modernized. Slovakia is lacking the IT infrastructure required to achieve this end. Information and communication technologies (ICT) are necessary, but not the only sufficient condition. ICT can play a key role in facilitating access to the public information and the delivery of public services. The potential of ICT is not only to improve the efficiency of public administrations' internal operations but also to support the interaction between public administration, citizens and business sector. Electronic government will bring administration closer to citizens and businesses. Other important elements of e-government are electronic democracy, electronic accessibility of government information and improvement of informational management

Klíčová slova: information and communication technology (ICT), public administration, e-government, public services.

Ing. Rudolf KUBÍK

e-mail: r.kubik@centrum.cz

adresa: Samohelova 2052, 149 00 Praha

Vzdělání a dlouhodobý růst

Tento příspěvek podává přehled hlavních modelů ekonomického růstu s akcentem na modely obsahující nejen faktor fyzického kapitálu, nýbrž i kapitálu lidského. V první části je nastíněna evoluce růstových modelů a jejich vzájemné vztahy. Je popsán základní rozdíl mezi endogenním a exogenním přístupem k technologickému pokroku. Ve druhé části je popisováno srovnání rozšířeného modelu Solow-Swan s exogenním technologickým pokrokem a modelu Uzawa – Lucas neboli AK modelu s konstantními výnosy z rozsahu. Makroekonomické analýzy hovoří přibližně o 6-9% vlivu na dlouhodobý růst při zvýšení doby vzdělávání o jeden rok. V příspěvku jsou analyzovány výsledky analýzy o vhodnosti těchto dvou modelů, kterou provedli Arnold, Bassanini, Scarpetta, na vybraných zemích OECD. Tato práce tak přináší poznatky o možném vlivu lidského kapitálu (respektive vzdělání) na ekonomický růst. Mimo vzdělání jsou zmíněny další faktory, které se často považují za možné indikátory ekonomického růstu.

Klíčová slova: vzdělání, dlouhodobý růst, lidský kapitál.

Ing. Jan MERTL, Ph.D.

e-mail: honza.mertl@gmail.com

adresa: Etiopská 630/4, Praha

Úloha a postavení veřejných financí v české zdravotní politice

Předmětem zájmu příspěvku je postavení veřejných financí v české zdravotní politice ve světle poznatků ekonomie zdravotnictví a mezinárodní komparace zdravotnických systémů. Jeho cílem je diskutovat praxi české zdravotní politiky a úlohu, kterou v ní hrají veřejné finance. V této souvislosti také obsahuje úvahu nad smyslem a účelností použití veřejných financí ve zdravotní politice, z čehož vyplývá otázka, do jaké míry odpovídá česká praxe některým v teorii obhájeným přístupům. Částečně se dotkne také aktuální problematiky spoluúčasti, která navýšila dostupné zdroje, ale v praxi české zdravotní politiky má velmi ambivalentní a nejasné postavení. Příspěvek je svým charakterem diskusní a neklade si za cíl předkládat definitivní řešení, ale naopak porovnat a zhodnotit existující přístupy a otevřít pole pro navazující analýzy a polemiky týkající se veřejných zdrojů v českém zdravotnictví v relaci k výsledkům, které od zdravotnictví očekáváme.

Klíčová slova: ekonomie zdravotnictví, zdravotní politika, veřejné finance.

JEL: I10, I18.

Ing. Rajmund MIRDALA, Ph.D.

e-mail: rajmund.mirdala@tuke.sk

adresa: Ekonomická fakulta, Technická univerzita, Nemcovej 32, 04001
Kosice, Slovenska republika

Pôsobenie vybraných aspektov fiškálnej politiky na ekonomický vývoj SR v modely SVAR

Príspevok sa zameriava na analýzu pôsobenia štyroch vybraných fiškálnych šokov na ekonomický vývoj v SR prostredníctvom modelu štruktúrnej vektorovej autoregresie (SVAR). Pôsobenie fiškálnych šokov, vyvolaných zmenami priamych daní, nepriamych daní, celkových výdavkov a kapitálových výdavkov), nám umožní zhodnotiť účinnosť základných nástrojov fiškálnej politiky v doterajšom vývoji SR. Zistené výsledky budeme následne konfrontovať s tradičnými teoretickými predstavami o stabilizačnom a proticyklickom pôsobení fiškálnej politiky v národnom hospodárstve.

Kľúčová slova: fiškálna politika, SVAR, impulse-response funkcia.

JEL: C32, E62.

prof. PhDr. František OCHRANA, DrSc.

e-mail: ochrana@vse.cz

adresa: Fakulta sociálních věd, Centrum pro sociální a ekonomické strategie
Univerzity Karlovy

Veřejné politiky: transformace veřejných potřeb na veřejné výdajové programy

Transformace veřejných potřeb na veřejné výdajové programy. Implementace programového (resp. programově výkonového) rozpočtování klade značné nároky na jednotlivé veřejné politiky, jejich cíle a s nimi spjaté výdajové aktivity. Referát z pozic správců kapitol navrhuje změny, postupy a algoritmy, jak implementovat programově výkonové rozpočtování.

Klíčová slova: veřejné výdaje, evaluace veřejných výdajů, programové rozpočtování, výkonové rozpočtování.

Ing. Mgr. Jana SOUKOPOVÁ, Ph.D.

e-mail: soukopova@econ.muni.cz

adresa: Lipová 41a, 602 00 Brno

Ing. Mgr. Ladislav KAVŘÍK

e-mail: ladislav.kavrik@seznam.cz

adresa: Lipová 41a, 602 00 Brno

Efektivnost veřejných výdajů

Otázka efektivnosti veřejných výdajů je poměrně zásadní s ohledem na množství prostředků, které jsou takto vydávány. Dopady jednotlivých výdajů jsou ale mnohdy velmi diskutabilní zejména s ohledem na jejich použití, respektive ekonomickou racionálnost jednotlivých rozhodnutí. Co vede k danému stavu a jakým způsobem se dají dané otázky řešit, chceme ukázat na názorných příkladech jednoho ze způsobů volby uskutečňování veřejných výdajů – veřejných zakázkách. Klíčovou roli zde sehrává několik vlivů, jejichž dopady na výsledné rozhodnutí z hlediska efektivnosti jsou poměrně zásadní a přitom nezohledněné.

Klíčová slova: racionalita, efektivnost, teorie her.

Ing. Ingrid ŠABÍKOVÁ, Ph.D.

e-mail: ingrid56@post.sk

adresa: Katedra financií, NHF, Ekonomická univerzita v Bratislave,
Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava

Implementácia akruálneho účtovníctva vo verejnej správe ako súčasť reformy riadenia verejných financií na Slovensku

Efektívna verejná správa sa postupne stáva čoraz dôležitejším faktorom, od ktorého závisí prosperita krajín a nadnárodných zoskupení. Implementácia akruálneho účtovníctva vo verejnej správe je významnou príležitosťou na zvýšenie účinnosti finančného riadenia v celom verejnom sektore a tým aj zlepšenia kvality poskyto vaných verejných služieb. Na základe požiadaviek Európskej únie bol na Slovensku vytvorený Projekt zavedenia jednotného štátneho účtovníctva. Zavedením akruálneho princípu (accrual based accounting) pre subjekty verejnej správy a princíпов IPSAS – International Public Sector Accounting Standards (Medzinárodné účtovné štandardy pre verejný sektor) bude účtovníctvo štátu predstavovať celok, ktorý môže analyzovať, interpretovať a sumarizovať finančné výsledky subjektov štátnej správy a samosprávy. Tým poskytne informácie manažmentu na plánovanie, organizáciu a finančnú kontrolu a prípravu finančných výkazov v súlade so špecifickými účtovnými štandardami a so štandardami vykazovania pre externých užívateľov. Realizácia projektu IPSAS na Slovensku si vyžiadala účtovnú implementáciu (prechod na nové postupy účtovania a novú účtovnú osnovu, zostavenie individuálnych finančných výkazov) a technickú implementáciu. Príspevok sa venuje aktuálnym otázkam zavedenia akruálneho účtovníctva vo verejnej správe a implementácii medzinárodných účtovných štandardov pre verejný sektor ako súčasť reformy riadenia verejných financií na Slovensku.

Kľúčová slova: akruálne účtovníctvo, verejná správa, IPSAS, subjekty štátnej správy a samosprávy.

Ing. Ján ŠEBO, Ph.D.

e-mail: jan.sebo@umb.sk

adresa: Katedra verejnej ekonomiky, Ekonomická fakulta UMB, Tajovského
10, 975 90 Banská Bystrica

Dr. Domenico RAGUSEO

e-mail: Domenico.Raguseo@umb.sk

adresa: Katedra verejnej ekonomiky, Ekonomická fakulta UMB, Tajovského
10, 975 90 Banská Bystrica

Fiscal Policy Cooperation in EU: A literature review

Article deals with the movement toward closer macroeconomic policies cooperation within the EU area. As the monetary policy is given for all Euro-zone countries and managed by one player (ECB), real space for stipulating economic growth is given in coordination of fiscal policies. Key question examined in the article is how fiscal authorities should behave in order to maximise output stabilization and to speed up convergence effort among EU countries. The article examines theoretical approaches explaining rationality of fiscal authorities' cooperation in the EU area. Methodologically, the article is based on the literature and theoretical approaches review presented by well-known and widely accepted authors published in recent years in order to build up model based on game theory examining whether cooperative or non-cooperative behaviour in the field of fiscal policy is more suitable in order to increase the expected pay-off of the game.

Klíčová slova: fiscal policy, European union, game theory.

JEL: E62, E63, N14, C71, C72.

doc. Ing. Radim VALENČÍK, CSc.

e-mail: valencik@seznam.cz

adresa: Ostrovní 16, 110 00 Praha

PhDr. Rafik BEDRETDINOV, CSc.

Reformy sociálních systémů a jejich hráči

Reformy sociálních systémů (zejména systému poskytování vzdělávacích služeb, zdravotní péče a penzijního systému) významně souvisejí s procesem zrodu vzdělanostní společnosti. Dochází při nich k nejrůznějším zájmovým konfliktům, střetům toho, co se rodí, a toho, co se přežilo, těch, kterým vyhovuje stávající stav, a těch, které omezuje, apod. K analýze těchto střetů lze efektivně využít teorii her, mj. i je dnu z jejich perspektivních variant - teorii redistribučních systémů. Umožňuje přesně pojmenovat typické hráče, identifikovat jejich zájmy a strategie, které mají k dispozici, mj.: 1. Komu daný stav vyhovuje, proč a jak se tento stav reprodukuje. 2. Jak některé z hráčů zainteresovat na změně situace. 3. Kdy bude koalice pro změnu dostatečně silná a proč - a kdy naopak, můžeme předem počítat s tím, že reforma neproběhne úspěšně. 4. Jaké rozpory jsou uvnitř jednotlivých skupin hráčů, kde hledat spojence reformem a jak je motivovat. Každá nepodařená či nedotažená reforma vytváří podmínky, které jsou pro určité skupiny výhodné v tom smyslu, že mají příjmy, které nepocházejí z jejich výkonu. Tím okamžitě vznikají silné motivy k udržení a zakonzervování dané situace. Nepodařená reformy tedy nejen nepřinášejí změnu, ale vedou ke vzniku podmínek, které nezbytným změnám brání. Již při přípravě reformem se mohou vytvářet skryté koalice, které se snaží průběh těchto reformem nasměrovat právě tak, aby byly nedotaženy, resp. aby z jejich nedotaženosti (nedostatků zakomponovaných do koncepce a způsobu realizace reformem) mohly skupiny generované příslušnou koalici těžit nezávisle na podaných výkonech, resp. v rozporu s podanými výkony.

Klíčová slova: reformy sociálních systémů, vzdělanostní společnost, teorie her, teorie redistribučních systémů, zájmy, konflikty, koalice.

JEL: D01, D33, D74.

PhDr. Arnošt VESELÝ, Ph.D.

e-mail: veselya@fsv.cuni.cz

adresa: Centrum pro sociální a ekonomické strategie FSV UK, Smetanovo
nábřeží 6, 110 00 Praha

Process of Problem Structuring in Public Policy

The article deals with structuring of problems in public policy. First, we will briefly explain and argue why it is so important to structure policy problems in a way they can be effectively solved and what are the positive effects for public finance and public policy. Second, we will distinguish between political and cognitive processes of policy problems structuring. Then we will focus upon intentional cognitive process of problem structuring. We will propose several stages of this process and review methods and heuristics that can be used in these various stages. Last but not least, we will discuss practical experiences with teaching and applications of these methods and heuristics.

Klíčová slova: public policy, problem structuring.

JEL: O2.

Ing. Tomáš WROBLOWSKÝ, Ph.D.

e-mail: tomas.wroblowsky@vsb.cz

adresa: Katedra ekonomie, Ekonomická fakulta VŠB-TU, Sokolská 33, 701 21
Ostrava

Vytěšňovací efekt v uzavřené ekonomice: Alternativní přístup

Jedním z tradičně uváděných důsledků fiskální expanze v uzavřené ekonomice je tzv. nepřímý vytěšňovací efekt. Pro jeho znázornění bývá v kurzech makroekonomie standardně používán IS-LM-AS model, dle kterého vede např. zvýšení vládních výdajů ke zvýšení reálného výstupu a k růstu transakční poptávky po penězích. Díky tomu dochází k růstu úrokové sazby, který následně redukuje objem zamýšlených spotřebních a investičních výdajů. Alternativní pohled nabízí model IS-MP-IA, který postupně začíná nahrazovat (nebo alespoň doplňovat) model IS-LM-AS jako nástroj makroekonomické analýzy v některých novějších učebnicích makroekonomie ve Spojených Státech. Podle tohoto modelu nemusí k vytěšňování docházet, neboť růst transakční poptávky po penězích tlačí na růst krátkodobých nominálních úrokových sazeb, zatímco spotřební a investiční výdaje jsou ovlivňovány zejména úrovní reálné úrokové míry. Ta však v modelu IS-MP-IA zůstává při fiskální expanzi konstantní.

Klíčová slova: vytěšňovací efekt, model IS-LM, model IS-MP, model AD-IA.

Vydavatel: Vysoká škola ekonomická v Praze
Nakladatelství Oeconomica
Rok vydání: 2008
Tisk: Vysoká škola ekonomická v Praze
Tato publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou.

ISBN 978-80-245-1378-2

XIII. ročník konference
„Teoretické a praktické aspekty veřejných financí“
byl uspořádán s laskavým přispěním následujících sponzorů:

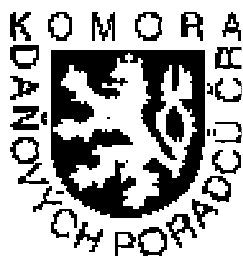
PRICEWATERHOUSECOOPERS

 ERNST & YOUNG
Quality In Everything We Do

Deloitte

Locke & Hobbes
účetní a daňová akciová společnost

VERLAG
DASHÖFER

